

استفاده از تست آلپورت - ورنون - لیندزی در ایران

در سال ۱۹۴۳ تحقیقی به وسیله استرانگ (۱) انجام گرفت تا ببیند چه تفاوتی بین علاقه های مردان و زنان موجود است. نتیجه ای که به دست آورد این بود که علاقه های زنان با مردان در جهات مختلف متفاوت است یعنی علاقه مردان بیشتر متوجه: ۱- فعالیتهای علمی و مکانیکی ۲- کارهای سخت بدنی و فعالیت های مخاطره انگیز ۳- فعالیتهای سیاسی، نظامی و قضاوت ۴- علاقمندی به دخانیات و شرطنچ است در حالیکه علاقه زنان بیشتر متوجه: ۱- موسیقی ۲- فعالیت های هنری ۳- فعالیتهای ادبی ۴- بحث در اطراف مد و لباس و فیلم های سینمایی ۵- منشی گری و تدریس و خدمات اجتماعی است. این نتایج در کتاب استرانگ بطور مفصل دیده می شود (۲). تحقیق دیگر استرانگ در مورد صفات زنانگی و مردانگی بود. بر اساس نتیجه این تحقیق فقط نمره ۳ درصد از مردان بالغ از لحاظ صفات زنانگی از حد متوسط نمره زنان بیشتر بود و نمره هیچ زن بالغی از لحاظ صفات مردانگی از حد متوسط مردان بیشتر نبود بلکه نمره فقط ۱ درصد آنها بیشتر از مردانی بود که در یک چهارم (چارک اول) قرار داشتند.

در سال ۱۹۶۱ نیز کودر (۳) و هورنادی (۴) با تحقیقات خود نشان دادند که علاقه پسرها در کارهای مکانیکی و علمی و محاسباتی زیادتر از دختران و علاقه دختران در هنر موسیقی، ادبیات و خدمات اجتماعی زیادتر از پسران است (۵)

۱- این کارهای Strong استرانگ نقطه عطفی در تاریخ تست سازی است. تحقیقات وی از ۱۹۲۰ آغاز گردیده است.

۲- رجوع شود به کتاب اختلافات جنسی تألیف تایلر.

۳- Kuder

۴- Hornaday

۵- رجوع شود به کتاب اختلافات جنسی تألیف تایلر.

مطالعات زیادی جهت شناسایی علاقه بچه ها (پسر و دختر) توسط تایلر (۱) و ترمن (۲) انجام گرفته و معلوم شده است که دختران و پسران اختلاف زیادی در علاقه های خود نشان می دهند که با سن آنها ارتباط ندارد (۳) مثلاً در همان سالهای اول کودکان پسرها در فعالیتهای خسته کننده (بیشتر بدنی) مشغولند در حالیکه دخترها از بازی با عروسک لذت می برند. همچنین علاقه دختران بیشتر متوجه سینما و رادیو و تلویزیون است و بهنگام تماشا احساسات خاص ابراز می دارند در حالیکه ترجیح می دهند به عملیات مخاطره آمیز و خشن مبادرت ورزند.

یکی از تحقیقات بسیار مهم در این زمینه تحقیق در ارزشها به وسیله آلپورت (۴) و ورنون (۵) در سال ۱۹۳۱ (۶) است.

در این تحقیق آشکار گردیده است که مردان در ارزشهای از قبیل علائق نظری، اقتصادی و سیاسی نمراتی بالاتر از زنان دارند. یعنی توجهشان بیشتر روی عقاید انتزاعی و موقعیتهای علمی است و زنان در ارزشهای زیبایی شناسی و اجتماعی و مذهبی نمرات بیشتری دارند و علاقه خاصی به هنر نشان می دهند.

در سال ۱۳۴۹ تحقیقی نظیر بررسی آلپورت، ورنون، لیندزی (۷) در همین زمینه روی پسران و دختران ایرانی توسط نگارنده انجام گرفته که شرح نتایج بدست آمده از نظرتان خواهد گذشت.

موضوع تحقیق

آزمون ارزشهای آلپورت، ورنون، لیندزی برای ارزیابی و تعیین میزان علاقه پسران و دختران نسبت بهریک از ارزشهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، دینی، هنری و نظری یعنی آشکار ساختن اینکه مثلاً تمایلات دینی پسران بیشتر است یا دختران.

۱- Tyler

۲- Terman

۳- رجوع شود به کتاب اختلافات جنسی تألیف تایلر

۴- Allport

۵- Vernon

۶- رجوع شود به کتاب اختلافات جنسی تألیف تایلر

۷- Lindzey

فرضیه تحقیق عبارت است از اینکه میان پسران و دختران از لحاظ علاقه و توجه به ارزشهای سیاسی، اجتماعی، نظری، زیبایی شناسی و اقتصادی و دینی تفاوت موجود است.

مراحل اجرای تحقیق

آزمودنیها: نمونه مورد آزمایش از یازده دبیرستان پسرانه و دخترانه تهران واقع در (شمال، مرکز، جنوب) انتخاب گردید که مشخصات آنها در جدول شماره ۱ داده شده است. تعداد افرادی که این آزمون روی آنها انجام گرفت متجاوز از ۴۰ نفر بودند که هنگام تصحیح و نتیجه گیری عده ای از آنها حذف شدند زیرا پاسخهای آنها مطابق با دستورالعمل تست نبود.

بنابراین تعداد پاسخنامه هائی که نتیجه گیری روی آنها بعمل آمد شامل ۳۶۳ نفر طبق جدول مذکور می باشد. پسران و دختران مورد آزمایش همه سال ششم طبیعی بودند. علت انتخاب نمونه ها از کلاس ششم طبیعی آن بود که نمونه ها دارای وضع روانی (۱) یکسان و متشابه باشند. به عبارت دیگر زمینه روانی و آموزشی آنها متجانس و هماهنگ باشد.

نحوه اجرای آزمایش

آزمایش به صورت گروهی انجام شد. بدین نحو که کتابچه های آزمون که حاوی مطالب و مواد آزمون بود به انضمام پاسخنامه های آزمون بین تمام دانش آموزان توزیع گردید. آنگاه برای آنکه با رغبت و صمیمیت به سئوالات پاسخ دهند هدف و منظور از اجرای این تست تشریح گردید و چگونگی درج جواب در پاسخنامه ها توضیح داده شد (۲).

در تمام مدتی که دانش آموزان مشغول انجام دادن آزمون بودند مراقبت و ۱- منظور بازخورد یا Attitude است که در برخی متون وضع روانی ترجمه شده است. ۲- در کتابچه های آزمون راهنمائیهای لازم شده بود ولی برای اینکه مطلبی بسرای هیچکدام صدمه نباشد و همه در یک زمان و با هم شروع کنند راهنمائی هائی روی تخته سیاه و همچنین بصورت شفاهی انجام گرفت.

رسیدگی کامل بعمل می آمد تا جوابها بطور صحیح در پاسخنامه ها ثبت شود. چنانچه دانش آموزی خوب متوجه نشده به راه خطا می رفت وی را از خطا باز داشته توضیحات کافی داده می شد.

ابزار تحقیق - آزمون بررسی ارزشها

قسمت اول این آزمون شامل ۳۰ سؤال بود که برای هر سؤال دو جواب متفاوت نوشته شده بود. آزمودنی ها باید نظر خود را نسبت به هر یک از جوابها یا نوشتن عدد ۳ یا ۲ یا ۱ یا صفر در مربعهائی که در برگ پاسخنامه مقابل شماره هر سؤال قرار داشتند نشان دهند. یعنی انتخاب صفر نشانه مخالفت کامل و ۳ موافقت کامل است در حالیکه انتخاب ۲ یا ۱ نشانه آنست که با هر دو جواب موافق ولی یکی بر دیگری ترجیح دارد. نتیجه اینکه مجموع نمرات هر سؤال از ۳ تجاوز نمی کرد.

قسمت دوم این آزمون شامل ۱۵ سؤال بود که هر یک چهار جواب مختلف داشت آزمودنی باید به هر یک از جوابهای چهارگانه سؤال ها به ترتیب اهمیتی که از نظر وی داشت نمره ای به شرح زیر در پاسخنامه بدهد.

- جوابی که بیش از همه حائز اهمیت بود نمره ۴
- جوابی که در درجه دوم اهمیت قرار داشت نمره ۳
- جوابی که در درجه سوم اهمیت قرار داشت نمره ۲
- جوابی که اهمیتی کمتر از همه بود نمره ۱

نمره های جوابها در پاسخنامه در خانه های مربوط به همان سؤال نوشته می شد.

تجزیه و تحلیل نتایج

نخستین کار بعد از انجام تست استخراج نمرات از پاسخنامه ها بود و این کار بوسیله کلید مخصوص انجام گرفت و حاصل جمع هر ارزش در جای مخصوص خود ثبت گردید سپس حاصل جمع نمرات هر ارزش مطابق دستورالعمل آزمون اصلاح گردیدند.

بدین ترتیب که به حاصل جمع نمرات چند نمره اضافه و یا چند نمره از آنها کسر گردید. این حاصل جمع های اصلاح شده در محل مخصوص خود ثبت شدند. آنگاه نمرات اصلاح شده هر گروه بطور جداگانه جمع و بدین ترتیب حاصل جمع هر یک از ارزشها به تفکیک برای دختران و پسران محاسبه و میانگین و انحراف معیار آنها

تعمین گردید. نتیجه در جدول شماره ۲ منعکس گردیده است.

با ملاحظه میانگین‌ها مشخص می‌گردد که دختران برای مسائل مذهبی و هنری بیشتر از پسران ارزش قائل بوده و تعادل زیادتری نشان داده‌اند لیکن پسران برای مسائل سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نظری ارزش بیشتری قائل بوده و توجه زیادتری نشان داده‌اند.

از ملاحظه مقایسه انحراف معیارها میتوان دریافت که پراکندگی پسران در ارزشهای مذهبی و اقتصادی بیشتر از دختران و پراکندگی دختران در موضوع های نظری و اجتماعی زیادتر از پسران است اما در موضوع های سیاسی پراکندگی دختران و پسران تقریباً یکسان است.

در مرحله بعد برای آنکه مشخص شود اختلافات بدست آمده از لحاظ آماری معنی دار است یا نه یعنی این اختلاف ها واقعی هستند یا معلول تصادف، از فرمول T استفاده گردید.

با مراجعه به جدول t ملاحظه می‌کنیم که t محاسبه شده در سطح ۹۵ درصد باید ۱/۹۶۷ و در سطح ۹۹ درصد باید ۲/۵۹۰ باشد. چون در موضوع های دینی و هنری و اقتصادی و نظری t محاسبه شده از ۲/۵۹۰ هم بیشتر است بنابراین میتوان گفت به احتمال ۹۹ درصد اختلاف علاقه پسران و دختران در موارد مذکور معتبر است و معلول تصادف نیست لیکن چون در ارزشهای اجتماعی و سیاسی t محاسبه شده از ۱/۹۶۷ هم کمتر است بنابراین اختلاف علاقه پسران و دختران معتبر نیست. یعنی این اختلاف معلول تصادف بوده و واقعی نیست.

در پایان برای آنکه اختلاف علاقه های دختران و پسران ایرانی نسبت به موضوع های فوق الذکر بصورت عینی تری نمایانده شود، نمودار آنها رسم شد همچنین نمودار ارزشی «آلپورت ورنون» که در سال ۱۹۳۱ از دختران و پسران آمریکائی بدست آمده (۱) است ترسیم گردید، تا بتوان به مقایسه آنها پرداخت.

با ملاحظه و مقایسه نمودار ارزشی پسران و دختران ایرانی و آمریکائی در می‌یابیم که در هر کشور پسران برای موضوع های نظری و اقتصادی و اجتماعی و سیاسی ارزش بیشتری قائل بوده و در موضوع های هنری و دینی دختران علاقه بیشتری نشان داده‌اند ولی درجات اختلاف با هم متفاوت است.

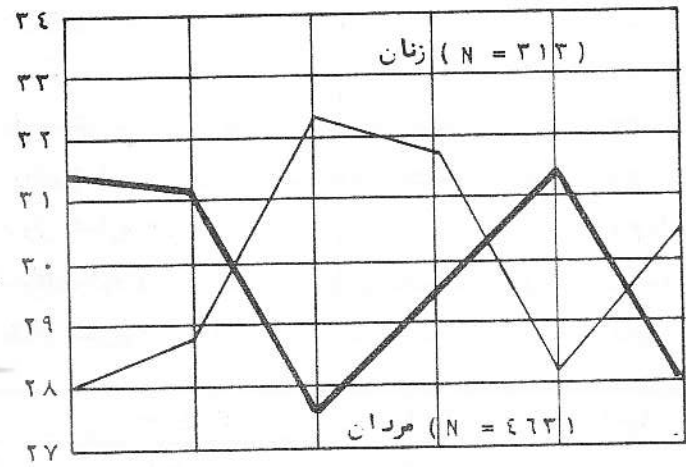
حسین آزادی

جدول شماره ۱- نام دبیرستانهاییکه آزمودنیها از آنها انتخاب شده‌اند

نام دبیرستان	دختر	پسر
آرزو	۴۷	-
عزت	۱۶	-
اسدی	۲۶	-
رضاشاه کبیر	۴۰	-
فرورش	۳۲	-
اخگر	۴۲	-
راه بهتر	-	۲۷
زوقی شماره ۱	-	۳۱
زوقی شماره ۲	-	۳۹
بابک شماره ۱	-	۲۴
بابک شماره ۲	-	۳۸
جمع	۲۰۴	۱۵۹
جمع کل	۳۶۳	

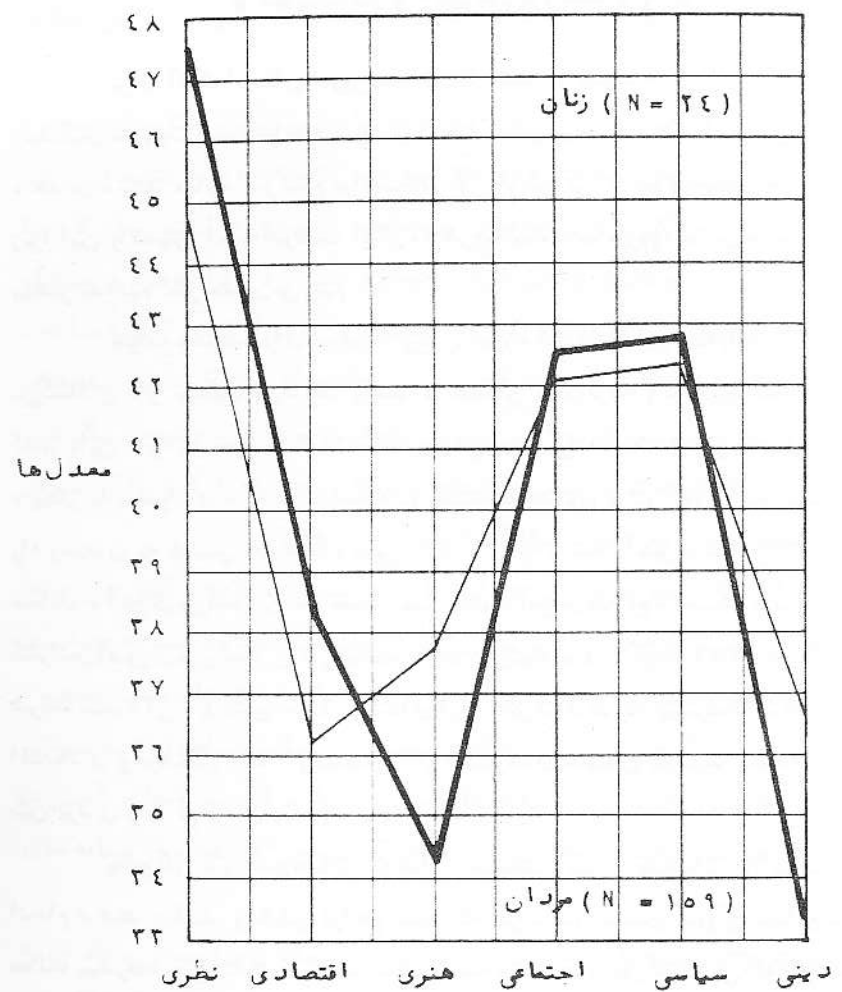
جدول شماره ۲- مربوط به تعداد، میانگین، انحراف معیار و تفاوت میانگین های دختران و پسران

ارزش‌ها	پسر			دختر			t
	N	M	S	N	M	S	
مذهبی	۱۵۹	۳۳/۹۶	۷/۶۰	۲۰۴	۳۶/۵۳	۶/۸۰	۳/۳۷
سیاسی	۱۵۹	۴۲/۸۵	۴/۷۰	۲۰۴	۴۲/۸۱	۴/۸۰	۰/۱۷
اجتماعی	۱۵۹	۴۲/۵۴	۵/۳۰	۲۰۴	۴۲/۳۱	۶/۱۵	۰/۳۷
هنری	۱۵۹	۳۴/۱۰	۶/۵۰	۲۰۴	۳۷/۶۷	۷/۴۸	۴/۸۰
اقتصادی	۱۵۹	۳۸/۶۵	۷/۹۹	۲۰۴	۳۶/۰۳	۵/۳۰	۳/۷۴
نظری	۱۵۹	۴۷/۷۳	۴/۳۰	۲۰۴	۴۴/۶۰	۵/۲۰	۶/۱۱

دینی سیاسی اجتماعی هنری اقتصادی نظری

نمودار ارزش آلپورت، ورنون، از دختران و پسران آمریکائی در سال ۱۹۳۱
 پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 پرتال جامع علوم انسانی

نمودار ارزشی آلپورت، ورنون، لیندزی از دختران و پسران ایرانی در سال ۱۳۴۹